

DIAGNOSI DE LA INFÀNCIA I L'ADOLESCÈNCIA DE MATARÓ

Desembre de 2020*

*Informe d'actualització de les dades de la Diagnosi de la Infància i l'Adolescència de Juliol de 2017.

ÍNDEX

1. Introducció

- 1.1. Justificació i objectius
- 1.2. Marc legal de les polítiques d'infància i adolescència
- 1.3. Metodologia i procés de treball.

2. Mapa sociodemogràfic

- 2.1. Població
 - 2.1.1. Densitat de població.
 - 2.1.2. Evolució de la població
 - 2.1.3. Estructura d'edats de la població
 - 2.1.4. Distribució de la població per lloc de naixement i nacionalitat
- 2.2. Llars i famílies
- 2.3. Educació
 - 2.3.1. Nivell d'instrucció de la població
 - 2.3.2. Evolució de la població escolaritzada
 - 2.3.3. Indicadors de rendiment escolar a la secundària i en l'educació posat-obligatòria
 - 2.3.4. Absentisme escolar
 - 2.3.5. Nens i adolescents amb necessitats educatives especials
 - 2.3.6. Dispositius de reforç escolar
- 2.4. Salut
 - 2.4.1. Problemàtiques i trastorns en el desenvolupament infantil
 - 2.4.2. Nens i adolescents reconegudes legalment com a discapacitats/des.
 - 2.4.3. Consum de drogues per part d'adolescents.
 - 2.4.4. Trastorns i problemàtiques mentals en nens i adolescents
- 2.5. Economia i treball
 - 2.5.1. Contractació i desocupació
 - 2.5.2. Foment de la ocupació juvenil
- 2.6. Infància i adolescència en risc
- 2.7. Esports, Cultura i oci
 - 2.7.1. Equipaments i pràctica esportiva
 - 2.7.2. Formació en música i teatre per a nens i adolescents
 - 2.7.3. Participació de nens i adolescents en programes d'oci.
- 2.8. Mobilitat i espai públic
- 2.9. Habitatge
- 2.10. Informació i Participació

3. Mapa de recursos per a la Infància i l'Adolescència.

- 3.1. Polítiques locals que incideixen en la infància i l'adolescència.
- 3.2. Recursos per a la infància i l'adolescència.

4. Mapa de visions sobre la infància i l'adolescència.

5. Fonts consultades

1. Introducció

1.1. Justificació i objectius

L'Ajuntament de Mataró té una llarga trajectòria de treball en el camp de les polítiques d'infància i adolescència, són una mostra d'això els espais de participació com el Consell de Nens i espais de treball transversal com la Mesa d'Infància de Mataró.

D'acord amb la Llei 14/2010 dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència i el Pacte per a la Infància (2013), la Generalitat de Catalunya ha aprovat el Pla d'atenció integral a la infància i l'adolescència 2015 – 2018, que forma part del desplegament del Pacte per a la Infància. Aquest nou marc normatiu i de política pública preveu que els ajuntaments desenvolupin els seus propis Plans Locals d'Infància i Adolescència i creuen les Taules Locals d'Infància i Adolescència. L'Ajuntament de Mataró es va avançar a aquest mandat legal i en 2006 va elaborar el seu primer Pla Integral per a la Infància i les Famílies que es va mantenir vigent fins al any 2015.

Durant els anys 2016 i 2017, a través de la Mesa d'Infància i Adolescència de Mataró, i amb el suport de la Diputació de Barcelona, es va dur a terme l'elaboració de la Diagnosi d'Infància i Adolescència de la ciutat, prèvia a la elaboració del segon Pla Local d'Infància i Adolescència. Posteriorment, la Mesa d'Infància i Adolescència va treballar, durant l'any 2018, en l'elaboració d'aquest II Pla Local d'Infància i Adolescència (PLIA), que es va posar en marxa a principis del any 2019.

En aquest context, l'Ajuntament de Mataró decideix proposar la seva candidatura a la convocatòria de Ciutats Amigues de la Infància, que promou UNICEF, i estableix la necessitat d'actualitzar de forma regular la informació relativa a la infància i l'adolescència de la ciutat.

Aquest segon diagnòstic té com a objectius:

1. Conèixer la situació actual de la infància, l'adolescència i les famílies en el municipi, a través d'una anàlisi estadística amb una mirada integral, que tingui en compte els principals àmbits de la seva vida a la ciutat.
2. Identificar les polítiques de la ciutat dirigides a la infància, l'adolescència i les famílies, recollint planificacions i recursos varis (equipaments, programes, serveis, prestacions, òrgans de participació...).
3. Recollir les necessitats, visions i propostes en relació a la infància i l'adolescència, expressades pel personal tècnic, el professorat, els agents socials i els mateixos nens i adolescents.
4. Definir una agenda de reptes o temes clau per a abordar des del futur Pla Local d'Infància i Adolescència del municipi els pròxims anys.

1.2. Marc legal de les polítiques d'infància i adolescència

Per a emmarcar a nivell normatiu l'àmbit de la infància, cal parlar en primer lloc, de la **Declaració universal dels Drets dels Nens** (1959) i de la **Convenció de Nacions Unides sobre els Drets dels Nens** (1989), on s'estableixen els principis fonamentals que han de seguir les polítiques d'infància:

- 1. La protecció de la infància s'ha de basar en l'interès superior del nen i s'ha de fonamentar en els principis de la llibertat i de la dignitat d'aquest, i en el respecte a els seus senyals d'identitat i a les seves característiques individuals i col·lectives.*
- 2. Tots els nens han de ser tractats igual per la llei.*
- 3. La responsabilitat primordial de la criança i el desenvolupament del nen correspon en el mateix grau al pare i a la mare o, si escau, als seus representants legals. La política cap a el nen va íntimament relacionada amb la de la seva família.*
- 4. Les necessitats del nen han de ser satisfetes, sempre que sigui possible, allà on viu i creix i entre aquells amb qui viu i creix, tenint presents, alhora, el seu benestar material i l'espiritual.*
- 5. L'organització jurídica de la família ha de tendir, com un dels seus objectius principals, a l'harmoniosa creixença del nen, el qual ha de ser reconegut com a persona amb existència pròpia.*
- 6. És un dret del nen viure amb els seus pares, excepte en els casos en què la separació es faci necessària. És també un dret del nen mantenir el contacte amb el pare i amb la mare, si està separat d'un d'ells o de tots dos.*
- 7. Assegurar el compliment dels drets del nen és un deure de els pares i de la societat. La legislació i les actuacions en relació amb el nen i la família han de fomentar i ajudar la correcta acció dels pares o dels seus representants legals en aquest sentit, tenint present que el coneixement d'aquests drets, tant de part dels adults com de part dels nens, és una garantia perquè es compleixin.*
- 8. La societat ha de protegir el nen en cas de mal ús de les facultats dels pares o de les facultats atribuïdes a altres persones que tinguin la seva cura.*
- 9. S'ha de protegir el nen de les formes de negligència, crueltat, explotació i manipulació encara vigents en la societat i li ho ha de protegir, igualment, contra l'ús i el tràfic d'estupefaents i de psicotròpics i contra l'explotació i l'abús sexuals, fins i tot de la prostitució i les pràctiques pornogràfiques.*
- 10. El nen amb alguna minusvalidesa física, psíquica o sensorial ha de rebre les atencions necessàries que li permetin valer-se per si mateix i que li facilitin la seva normalització social.*
- 11. El nen en situació de desprotecció familiar, temporal o permanent, té dret a protecció i assistència que substitueixin l'atenció familiar mitjançant un recurs alternatiu.*
- 12. El nen té dret a exercir drets civils i polítics tan aviat com es pugui formar un judici propi*

sense una altra limitació que les disposicions legals necessàries per a protegir les llibertats fonamentals dels altres .

13. El nen ha de rebre el màxim nivell d'educació possible. L'educació s'ha de orientar vers la seva formació permanent. Els mètodes d'educació han de ser susceptibles dels canvis necessaris perquè els nens es puguin integrar en una societat canviant. El sistema educatiu ha de ser compensador i ha de tenir en compte el respecte a la pròpia identitat, a la llengua, al medi ambient , a la igualtat entre els sexes i també als valors culturals altres països.

14. El nen té dret al millor nivell de salut possible i a la prevenció dels riscos socio-sanitaris, a tenir accés als serveis mèdics i de rehabilitació, quan siguin necessaris, i a beneficiar-se de la Seguretat Social.

15. El nen té dret al descans, a l'oci i a participar en les activitats recreatives i culturals pròpies de la seva edat.

16. Els òrgans judicials i administratius que s'ocupen dels nens han de tenir present la psicologia i la personalitat.

17. Qualsevol nen acusat o declarat culpable d'infringir la llei penal té dret que se li apliquin mesures alternatives, pedagògiques i no repressores, i té dret a beneficiar-se de garanties jurídiques.

A nivell de l'Estat Espanyol , un primer referent és la Constitució Espanyola de 1978, les diverses reformes del Codi Civil iniciades en 1981, i la Llei orgànica 1/1996, de 15 de gener, de protecció jurídica del menor.

A Catalunya, a pesar que hi ha diverses lleis anteriors que regulen la protecció de la infància i l'adolescència, l'Estatut d'**Autonomia de Catalunya de 2006** situa les bases dels diferents drets dels ciutadans i ciutadanes de Catalunya..

A nivell català, cal remarcar **la Llei de Serveis Socials de 2007, Llei d'Educació de Catalunya de 2009** i el marc normatiu de referència, **la Llei 14/2010, del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència (LDOIA)**. Aquestes lleis signifiquen un avançament normatiu molt important en matèria d'infància i adolescència. La LDOIA desplega l'article 17 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya, que reconeix el dret de totes les persones menors d'edat a rebre l'atenció integral necessària per al desenvolupament de la seva personalitat i el seu benestar en el context familiar i social, i troba el seu fonament competencial en l'article 166.3 i 4 del mateix Estatut, que atribueix a la Generalitat la competència exclusiva en matèria de protecció de menors i de promoció de les famílies i de la infància. Per la seva rellevància, destaquen els articles 102 a 106 de la LDOIA, que fan referència a les situacions de risc i desemparament.

Per a situar el marc legal cal destacar quatre conceptes clau en l'hora de treballar amb la infància i l'adolescència des del àmbit local i que la mateixa LDOIA defineix de la següent manera:

- La promoció. “Conjunt d'actuacions socials que es desenvolupen «encara que res vagi evidentment malament», perquè obeeixen a objectius de millora social i responen a anhels o aspiracions col·lectius, particularment als d'un benestar personal i social més gran.”
- La prevenció. “Conjunt d'actuacions socials destinades a preservar el nen o l'adolescent de les situacions que són perjudicials per al seu desenvolupament integral o per al seu benestar”.
- L'atenció. “Conjunt d'actuacions socials per a «quan les coses comencen a anar malament» o per a quan només van «una mica malament» i existeix la probabilitat, i no la certesa, que el desenvolupament integral del nen o l'adolescent pot resultar afectat negativament. La conseqüència jurídica d'aquests casos és la declaració de risc.”.
- La protecció. “Conjunt d'actuacions socials reservades per a «quan les coses van malament», quan el desenvolupament integral del nen o l'adolescent sembla clar que resulta seriosament afectat, en vista de els coneixements científics actuals. Una de les seves conseqüències jurídiques és la declaració de desemparament.”.

Un altre dels marcs clau per a les polítiques d'infància i adolescència a Catalunya és el **Pacte per a la Infància a Catalunya**, signat el 19 de juliol de 2013 per més de 70 institucions i entitats catalanes i que representa un acord històric que suposa un compromís de Catalunya cap als seus nens, així com un reconeixement de la infància com una de les prioritats del nostre país. Es tracta d'un pacte fruit d'un ampli consens i d'un procés participatiu obert i crític, i que responia a una demanda de la societat en el sentit de donar més visibilitat a la infància i l'adolescència. El Pacte és un acord de tota una sèrie de reptes a assumir entre tots els signants i esdevé el marc, conjuntament amb la llei 14/2010, a partir del qual s'estableixen les polítiques d'infància a Catalunya..

El Pacte suposa perquè, una nova manera de fer polítiques públiques en infància i adolescència a Catalunya. Mitjançant el Pacte s'assenten les bases d'una nova governança, per una gestió compartida, oberta i participativa de les polítiques públiques en infància i adolescència que busquen millorar el seu benestar i la qualitat de vida..

El **Pla d'Atenció Integral a la infància i l'adolescència 2015-2018 (PDIAC)** és l'instrument estratègic mitjançant el qual es dota el govern de la Generalitat de Catalunya per a desplegar el Pacte per a la Infància a Catalunya..

El Departament de Treball, Assumptes Socials i Famílies en col·laboració amb la resta de departaments de la Generalitat coordina les actuacions del Pla d'atenció integral a la infància i l'adolescència 2015-2018. El PDIAC ha estat dissenyat de forma participada amb professionals i representants d'entitats, organitzacions i institucions signants del pacte. El pla dóna continuïtat a les actuacions recollides en el Pla de transició 2013-2014 i interrelaciona diferents plans interdepartamentals que tenen incidència en la infància i l'adolescència. El PDIAC s'organitza en 7 eixos, 23 objectius estratègics i 60 mesures prioritàries entre 2015 i 2018.

En el marc del desplegament del Pacte per a la Infància i prèviament a la elaboració del Pla d'atenció integral a la infància i l'adolescència 2015-2018, la Generalitat de Catalunya va elaborar l'estudi “**Estat de situació de la**

infància i l'adolescència 2014" (Generalitat de Catalunya , 2015). Es tracta d'un informe sobre una bateria d'indicadors que intenten descriure la realitat de nens i adolescents en diferents àmbits (participació, atenció a la infància, educació i valors, relació amb les famílies, salut, mitjans de comunicació ...).

Respecte a la **Llei d'Educació de Catalunya (LEC) de 2009** , cal remarcar els articles 27 i 30 que tracten sobre el suport formatiu a les famílies (cal impulsar programes de formació que afavoreixin la implicació de les famílies en l'educació dels fills/as) i la difusió de la Convenció sobre els drets dels nens a través dels centres educatius.

1.3. Metodologia i procés de treball.

La Diagnosi de la Infància i l'Adolescència de Mataró és una eina de coneixement estratègic que ha estat la base de la elaboració del Pla Local d'Infància i Adolescència de Mataró. Amb aquesta actualització d'informació, es pretén donar continuïtat al coneixement permanent sobre la situació de la infància i l'adolescència de la ciutat per a definir (o redefinir) les situacions que han de abordar les polítiques d'infància, adolescència i famílies de la ciutat en els pròxims anys.

Per a l'elaboració d'aquesta segona Diagnosi, s'ha establert com a base els coneixements establerts en la primera Diagnosi (2017) i s'ha procedit a actualitzar i ampliar les dades recollides. Així i tot, s'ha tornat a elaborar el mapa de visions amb tots els agents de la Mesa d'Infància i Adolescència de Mataró.

2. Mapa Sociodemogràfic

El present document descriu, a partir principalment de dades poblacionals, educatives, laborals i socials, la situació dels nens i adolescents de Mataró, corresponents a la franja d'edats 0-17 anys.

El capítol es divideix en 10 apartats: població; llars i famílies; educació; salut; economia i treball; infància i adolescència en risc; esports, oci i cultura; mobilitat i espai públic; habitatge; i informació i participació.

En cadascun es recullen dades de diferents fonts secundàries, principalment de: l'Institut d'Estadística de Catalunya (www.idescat.cat), el Padró municipal d'habitants de Mataró, el Departament d'Ensenyament de la Generalitat , el Programa Hermes de la Diputació de Barcelona, la pàgina web municipal (www.mataro.cat) i les dades facilitades pel Ajuntament de Mataró..

2.1. Població

2.1.1. Densitat de població.

La densitat de població mesura el nombre d'habitants que viu en un territori determinat i estableix el número mitjà d'habitants que viu sobre una unitat de superfície. En funció d'aquesta mesura es poden donar unas problemàtiques o altres. En els territoris amb altes densitats de població s'aguditzen els problemes urbans relacionats amb el transport, l'habitatge, l'accés als serveis, la seguretat ciutadana, la convivència, etc. Per contra

, en els territoris amb densitats baixes de població es produeixen problemes per la manca de serveis i la necessitat de recórrer grans distàncies per a accedir als serveis bàsics.

A inicis de l'any 2020, Mataró compta amb 128.265 habitants. Amb una superfície de 22,5 km², Mataró es caracteritza per una alta densitat poblacional, per sobre de la densitat mitjana de la comarca i molt superior a la de la mitjana dels municipis catalans (Taula 1).

Taula 1. Densitat de població. Mataró, Maresme, província de Barcelona i Catalunya, 2019-2020.

	Población	Superfície	Densidad
Mataró	128.265	23	5.693
Maresme	451.690	299	1.136
Província de Barcelona	1.636.762	101	16.150
Catalunya	76.199.494	32.108	239

Font: Idescat

Malgrat mantenir-se lluny de la densitat de municipis molt poblats com l'Hospitalet de Llobregat, Santa Coloma de Gramenet o Barcelona, amb valors superiors als 15.000 habitants per km², Mataró se situa entre els 10 municipis majors de 20.000 habitants més densament poblats de la Catalunya, ocupant la posició 8 (Taula 2). Dins de la comarca del Maresme, Mataró és el tercer municipi més densament poblat (Figura 1).

Taula 2. Els 10 municipis amb més de 20.000 habitants més densament poblats al 2019-2020.

	Población	Superfície	Densidad
Barcelona	1.636.762	101,4	16.149,60
Hospitalet de Llobregat	264.923	12,4	21.364,80
Terrassa	220.556	70,2	3.143,60
Badalona	220.440	21,2	10.407,90
Sabadell	213.644	37,8	5.653,50
Lleida	138.956	212,3	654,50
Tarragona	134.515	57,9	2.324,00
Mataró	128.265	22,5	5.693,10
Santa Coloma de Gramenet	119.215	7,0	17.030,70
Reus	104.373	52,8	1.976,00

Font: Idescat

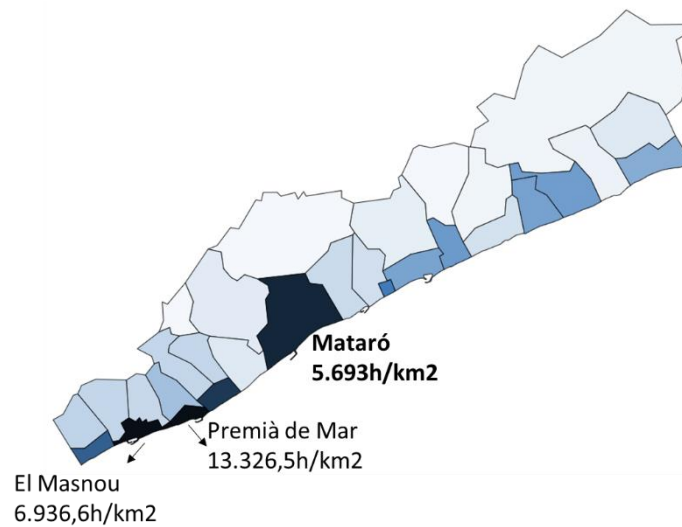

Figura 1. Mapa de densitat de població. Maresme, 2019-2020.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de Idescat .

2.1.2. Evolució de la població

L'anàlisi de la evolució de la població d'un municipi és important per a la planificació dels recursos municipals. Un creixement demogràfic molt brusc pot impactar en la disponibilitat de serveis per a donar resposta a les necessitats de la població, amb la corresponent saturació dels serveis. Per contra , la pèrdua de població comporta problemes per al manteniment dels serveis existents, tant des del punt de vista de la demanda com de la sostenibilitat econòmica d'aquests . Aquesta evolució depèn de factors molt variats, que van des de la disponibilitat del sòl i el seu preu fins als serveis públics que ofereix la localitat, la xarxa de comunicacions i l'accessibilitat del municipi amb transport públic i privat, l'existència d'empreses en la proximitat del municipi, etc. En el cas de Mataró cal tenir en compte la seva capitalitat comarcal, que implica disposar d'alguns serveis i equipaments amb una dimensió comarcal, no sols municipal.

Al llarg de les últimes dècades, la població de Mataró ha crescut de manera sostinguda (Figura 2). Des del any 1998 la població del municipi ha crescut en 25.000 habitants. L'augment poblacional més pronunciat es va donar entre els anys 2000 i 2006, en els quals el municipi va guanyar més de 14.000 habitants (més de 2.000 habitants cada any). Entre 2009 i 2010, després de 2 anys d'estancament poblacional, el creixement torna a reavivar (entre 1.000 i 2.000 habitants per any). Entre 2012 i 2016, la població del municipi creix a cotes molt baixes (menys de 200 habitants any), però s'incrementa a partir del 2015 i la tendència és positiva, amb 650 nous habitants al 2015. Les diferències de sexe en la població actual són poc importants, hi ha 991 dones més que homes. El 50,27% de la població són dones.

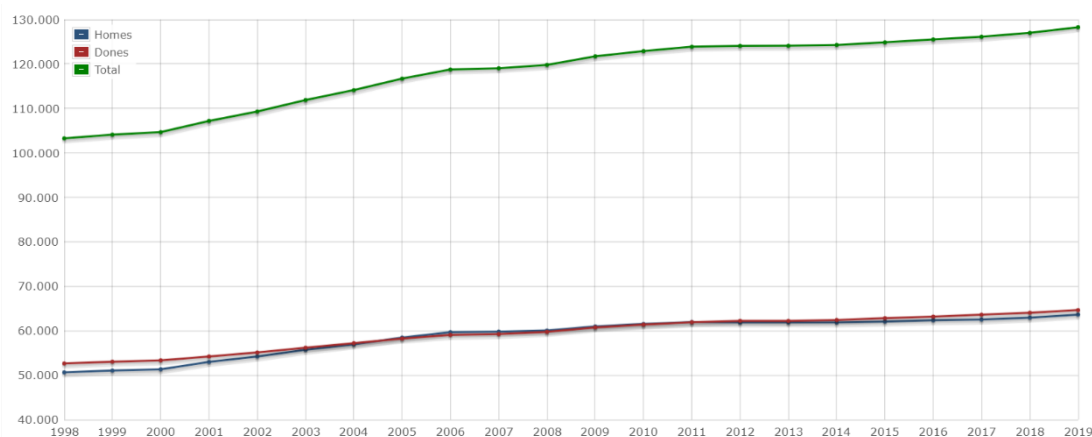

Figura 2. Creixement de la població total i per sexes. Mataró 1998-2019

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de Idescat .

És important destacar que el creixement de la ciutat no s'ha repartit igual per tots els barris, tal com mostren la Taula 3 i la Figura 4. Respecte fa cinc anys, els barris que més han augmentat en termes absoluts han estat l'Eixample (+1.604), Cerdanyola (+1.097), Rocafonda (+669), Palau-Escorxador (+371) i Centre (+364), mentre que Peramàs (-8) decreix. Al llarg del mateix període, els barris que més han crescut en termes relatius han estat això de Centre (8,27%), Rocafonda (6,05%), Palau-Escorxador (5,33%), i l'Eixample (5,18%), mentre que Peramàs (-0,10%) registra una variació negativa (Ajuntament de Mataró, 2020).

Entre la població infantil i adolescent, al 2019 la ciutat comptava amb un total de 24.787 persones menors de 17 anys. Per aquest sector de població, el creixement poblacional equival al que s'ha produït al total de la població, perquè el creixement relatiu en la franja d'edat de 0 a 18 anys entre 200 i 2019 és del 26,03%. Així i tot , s'aprecien importants diferències en funció dels períodes i de les franges d'edat. Entre els anys 2000 i 2006, l'augment poblacional és moderat (entre 100 i 300 habitants per any), perdent població infantil i juvenil en 2007. Justament és entre 2008 i 2011 quan hi ha el creixement més fort d'aquestes franges (entre 500 i 800 habitants per any). Entre 2012 i 2019 es manté un creixement més sostingut, però molt més moderat, amb unes 200 personis/any (Figura 5).

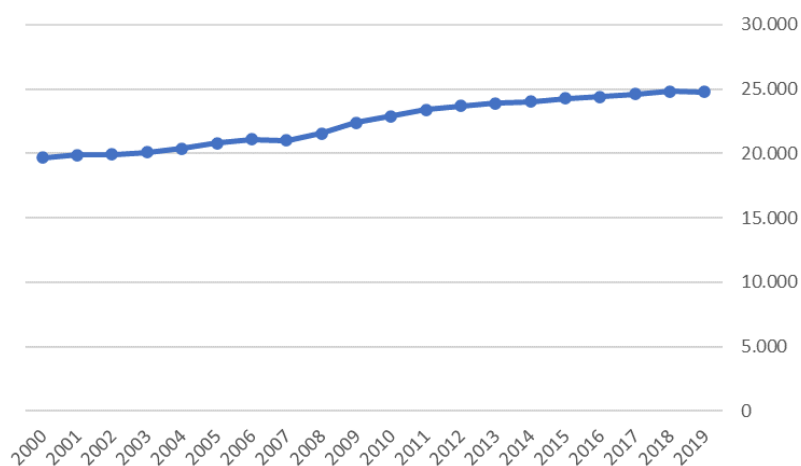

Figura 3. Creixement de la població de 0 a 17 anys. Mataró 2000-2019

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de Idescat .

D'altra banda , si s'analitza el creixement per franges d'edat en els últims 10 anys (veure Figura 4), s'observa que la franja d'edat que més creix en l'última dècada és la franja dels 6 a 10 anys, sent especialment destacable en els últims 5 anys (2014-2019). S'observa també un augment important en la franja dels 12 als 15 anys, i una estabilització en la franja dels 0 a 2 anys, després d'un augment rellevant durant els anys 2008 a 2011. Aquestes dades tenen una implicació directa en l'àmbit educatiu, amb un creixement molt important de l'alumnat que inicia les etapes d'educació primària i secundària obligatòria, respecte a les etapes d'educació infantil i postobligatòria, el nombre d'alumnes és estable o tendeix a la baixa.

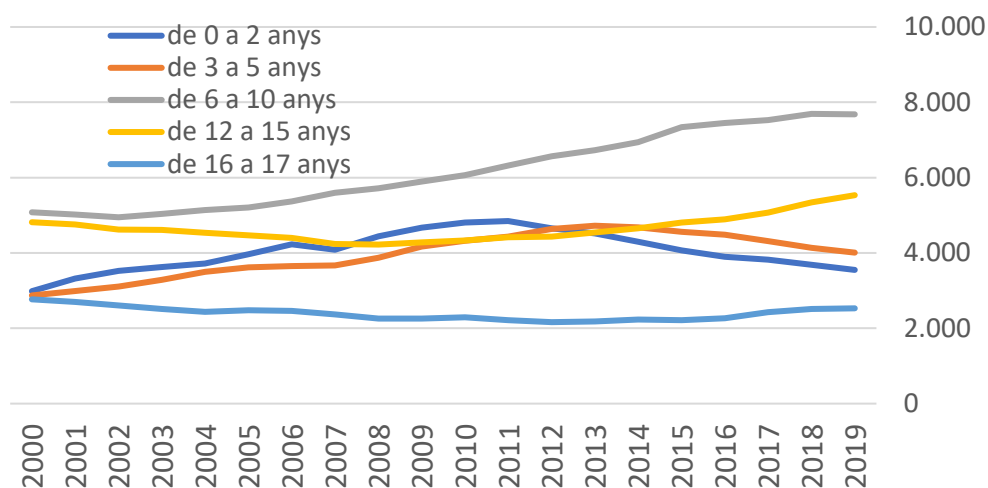

Figura 4. Creixement de la població de 0 a 17 anys, per franges d'edat. Mataró 2000-2019

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de Idescat .

2.1.3. Estructura d'edats de la població

L'estructura d'edats de la població d'un municipi és una altra dada clau que permet identificar diferents tipologies de necessitats i de problemàtiques. El tipus de recursos que demanda la població d'un municipi està clarament influenciat per la seva estructura d'edats. D'altra banda , les problemàtiques que es deriven d'una població envellida són molt diferents a les que es donen en un municipi amb una població molt jove, o en un municipi amb un percentatge reduït de població en edat de treballar..

Comparativament amb altres nivells territorials (Taula 3), Mataró presenta una estructura d'edats poc envellida. La comparativa d'edats de Mataró, el Maresme i Catalunya mostra que la proporció de població major 64 anys és clarament inferior a Mataró (17,86%) i que la població menor de 15 anys és superior a la comarca (17,50%).

Taula 3. Estructura d'edats de la població de Mataró en comparació amb comarca, província i comunitat (2019).

Territori	% menor de 15 años	% mayor de 65 años	índice de envejecimiento	índice de sobreenvejecimiento
Mataró	17,50	17,86	109,00	15,70
Maresme	16,79	18,85	120,70	16,10
Província de Barcelona	16,17	19,00	125,80	17,00
Catalunya	16,35	18,56	124,20	17,20

Font: Idescat.

Així i tot, Mataró, com la resta del conjunt de Catalunya, viu en un context de lleuger però progressiu envelliment de la població. L'edat mitjana de l'any 2019 de la població de Mataró és de 41,85 anys, 0,17 punts superior l'any anterior, i 1,09 anys més respecte a cinc anys enrere. Cal destacar, però, que l'edat mitjana de la població varia en funció dels diferents barris de la ciutat (veure Figura 5).

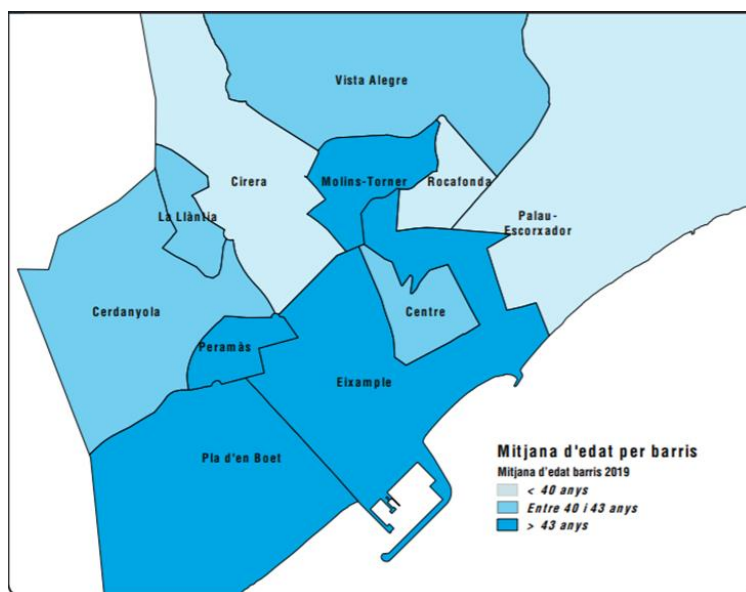

Figura 5. Mitjana d'edat per barris (2019)

Font: Estudi de Població. Ajuntament de Mataró, 2019.

En relació a la població de 0 a 17 anys, també s'observen diferències importants en la seva distribució per barris. Per exemple, en els barris de Peramàs o Pla d'en Boet, la població menor de 9 anys representa només el 16,49% o 17,84%, respectivament, de la població resident al barri, en comparació amb barris com Cirera, on representa el 25,33%, Palau-Escorxador (24,65%) o Rocafonda (23,78%).

2.1.4. Distribució de la població per lloc de naixement i nacionalitat

Els fenòmens migratoris constitueixen un element fonamental de l'anàlisi sociodemogràfica d'un municipi, i la seva comprensió és clau per a la adopció de polítiques públiques a nivell municipal.

La distribució actual de la població de Mataró per lloc de naixement posa de manifest una major presència de població procedent d'altres punts d'Espanya i de països estrangers que a la comarca. El 62,92% de la població

del municipi és nascuda a Catalunya (per sota del Maresme i del conjunt de Catalunya), el 18,11% és nascuda fora d'Espanya (per sobre del Maresme i Catalunya) i l'1 8,97% de població del municipi és nascuda fora d'Espanya (xifra que se situa entre la comarca i Catalunya).

Aquest percentatge més elevat de persones procedents d'altres comunitats autònomes és fruit dels fluxos migratoris que es van produir durant els anys 60 i 70 a Catalunya, en els quals Mataró va constituir un dels municipis receptors de població i va experimentar un alt creixement demogràfic derivat de la arribada de persones de tot l'Estat..

En relació amb la població infantil i jove de la ciutat, la Taula 4 mostra la distribució d'aquest segment de la població segons lloc de naixement, on s'observa que la majoria de persones menors d'edat són nascudes a Catalunya, a pesar que un 17,57% d'elles tenen nacionalitat estrangera (principalment, de Magreb i Àfrica Subsahariana).

Taula 4. % de població menor d'edat segons lloc de naixement (2019).

Franja de edad	Cataluña	Resto de España	Estrangero
de 0 a 4 años	95,01	1,00	3,99
de 5 a 9 años	93,76	1,91	4,33
de 10 a 14 años	91,26	1,65	7,09
de 15 a 19 años	81,94	1,45	16,61

Font: Idescat

Quant al territori, els barris de Rocafonda i Palau-Escorxador són on hi ha més nascuts fora de l'Estat i també on el percentatge d'homes és major al de dones. Aquests fenòmens estan lligats atès que i en general, els col·lectius d'origen africà immigrants a Catalunya solen tenir majors percentatges d'homes que de dones, també entre la població més jove.

De manera general, la població estrangera representa un 18,12% de la població total de la ciutat (un total de 23.249 persones), +0,81 punts més que l'any anterior, mantenint-se així la tendència dels últims tres anys. Es troba una concentració molt important en els barris de Rocafonda (35,29% de les persones residents al barri són d'origen estranger), Palau-Escorxador (32,37%) o Cerdanyola (24,29%). Així i tot, segons dades del padró continu, a primers de any hi ha 5.622 habitants que són ciutadans nascuts en altres països i tenen la nacionalitat espanyola, mentre que hi ha 3.343 que són ciutadans nascuts en l'Estat espanyol, però amb nacionalitat estrangera.

2.2. Llars i famílies

La composició de les llars és un element clau per a conèixer la situació dels nens i adolescents del municipi i

poder analitzar les seves condicions de vida i necessitats.

Així, al 2019, el nombre de llars a Mataró és de 48.687, 236 més respecte del total que hi havia a primers del any anterior, amb una variació relativa del 0,49%. En termes absoluts, l'increment més elevat correspon en els barris de l'Eixample (+70), Pla d'en Boet (+43) i Palau-Escorxador (+42). Els barris de Rocafonda (-23) i Molins-Torner (-6) registren menys llars que fa ara un any. En termes relatius, les variacions percentuals més elevades corresponen en els barris de Pla d'en Boet (1,99%), Palau-Escorxador (1,67%) i Centre (1,22%).

Per grandària (veure Figura 6), les llars més nombroses són les de dos membres (13.696 i 28,13%), seguides per les unipersonals (12.622 i 25,92%) i per les de tres membres (9.889 i 20,31%). En l'últim any, mentre el pes de les llars de dos membres i unipersonals augmenta es redueix el de les llars de tres membres. A 1 de gener de 2019, la grandària mitjana de les llars és de 2,64 membres, +0,02 membres que fa un any i -0,01 respecte de ara fa cinc anys.

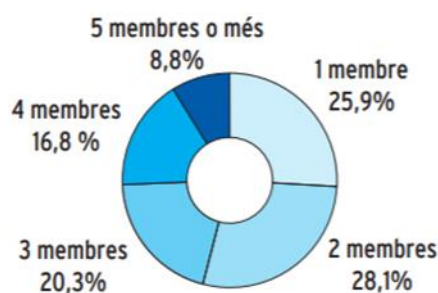

Figura 6. Grandària de les llars de Mataró.

Font: Estudi de Població. Ajuntament de Mataró, 2019.

Per barris, la mitjana més elevada correspon a Rocafonda (2,97 membres), seguida per Vista Alegre (2,91) i Palau-Escorxador i Cerdanyola amb 2,83 i 2,82, respectivament. La més baixa, com ja ha passat en els últims cinc anys, correspon en el barri de Centre (2,26 membres). Cal destacar, en aquest sentit, que és en els barris de l'Eixample, Cerdanyola i Rocafonda on es troba una major concentració de llars de 5 persones o més (538, 321 i 655, respectivament). Per contra, alguns barris mostren una elevada proporció de llars unipersonals, com a Centre (amb un 38,44% de les llars sent unipersonals), Eixample (31,51%) o Pla d'en Boet (26,78%).

2.3. Educació

2.3.1. Nivell d'instrucció de la població

El nivell d'instrucció de la població d'un municipi permet fer una aproximació al perfil sociodemogràfic del municipi i a la seva idiosincràsia. Lamentablement, les dades disponibles a nivell desagregat relatives al nivell d'instrucció són del cens d'habitants del 2011. Donat el canvi poblacional experimentat en el municipi i al conjunt del país en els últims anys, és possible que aquesta dada hagi experimentat variacions, per la qual cosa cal prendre aquesta informació amb reserves.

A la Taula 5 es comparen les dades del cens de Mataró amb les del Maresme i Catalunya, on es mostra que la

població de Mataró tenia en 2011 nivells d'instrucció superiors de la educació secundària obligatòria (que era la majoritària). Així mateix, Mataró presentava majors percentatges de població amb estudis i també una major proporció de persones sense estudis i que no saben llegir ni escriure en comparació amb el seu entorn. Poden ser elements explicatius, a més del efecte sexe i edat que a continuació s'analitza, part de la oferta laboral del municipi, juntament amb la residència de persones arribades a Espanya amb nivells d'estudis molt baixos. En relació amb la població amb formació professional les xifres eren similars a les del seu entorn, en canvi hi havia menys percentatge de persones amb estudis de batxillerat i universitaris. Aquestes xifres s'ha pogut veure modificades els últims anys per la ampliació i arrelament de la oferta universitària de TecnoCampus, que ha doblat les matrícules els últims anys.

Taula 5. % de població segons nivell d'instrucció (dades de 2011)..

Nivel de Instrucción	Cataluña	Resto de España	Estrangero
Sin titulación	95,01	1,00	3,99
Primer grado	93,76	1,91	4,33
Segundo grado	91,26	1,65	7,09
Universitario	81,94	1,45	16,61

Font: Idescat

D'altra banda, l'anàlisi dels nivells d'instrucció per sexe i edats (veure Taula 6) posa de manifest que els nivells d'instrucció més baixos són més presents entre les dones, així com també els universitaris, que és una tendència general. Entre les persones més grans de 50 anys predominen els baixos nivells d'instrucció (no sap llegir ni escriure, sense estudis o primària sense finalitzar) amb un percentatge que creix a mesura que augmenta l'edat. Per contra, en les franges d'edat més joves són majoritàries les persones amb nivells d'instrucció mitjans o elevats, amb importants diferències entre el nombre de nois i noies amb estudis universitaris. Els nois de 20 a 35 anys amb estudis de tercer grau eren 2.589, en canvi les noies eren 4.418 (és a dir, una diferència de 1.829 persones, que implica un 70% més de noies que de nois). La situació del mercat laboral pot explicar en part aquestes diferències.

Taula 6. Població major de 16 anys segons nivell d'instrucció i sexe (dades de 2011)..

Nivel de Instrucción	Hombres	Mujeres
No sabe leer ni escribir	1.128	1.850
Sin estudios	4.712	6.332
Educación primaria	6.694	7.647
ESO	17.522	15.222
Postobligatorios	15.462	15.007
Superiores	4.674	5.002

Font: Idescat

2.3.2. Evolució de la població escolaritzada

El curs 2019-2020 a Mataró hi ha 24.701 alumnes d'entre 0 i 18 anys que segueixen estudis reglats en centres públics, privats i concertats de la ciutat, sense tenir en compte la formació universitària ni els cicles PFI. La Taula 7 mostra el nombre d'alumnes matriculats en cada curs de cada etapa educativa. Respecte al curs anterior, s'observa una baixada en el nombre d'alumnes matriculats en escoles maternals, amb un 6,57% menys d'alumnes. La mateixa tendència s'observa en l'etapa d'educació infantil, on aquest curs hi ha hagut un 1,51% menys d'alumnes matriculats. Aquestes dades poden ser conseqüència d'una baixada en la natalitat en els últims anys.

En les etapes d'educació obligatòria, en comparació amb el curs anterior, s'observa també un petit decrement en el nombre de matriculacions en Educació Primària, amb un 0,81% menys de matriculacions, però un augment en l'Educació Secundària Obligatòria (ESO), amb un 4,78% més d'alumnes..

Quant a l'educació postobligatòria, en termes generals, s'observa un petit decrement en el nombre de matriculacions (un 0,78% menys que el curs anterior), però amb un augment del nombre d'alumnes en cicles formatius de grau mitjà i superior, i un decrement en els alumnes matriculats en batxillerat.

2.3.3. Indicadors de rendiment escolar en la secundària i en l'educació post obligatòria

En els últims anys s'ha observat una millora notable en el percentatge de joves graduats en 4t de la ESO. Fa 5 anys, la taxa de graduació en finalitzar l'educació secundària obligatòria se situava en el 86,30% de l'alumnat, per sota de la comarca (90,01%) i de Catalunya (88,09%). Durant el curs 2018-2019, el 88,01% de l'alumnat de 4t d'ESO es va graduar, seguint per sota de la mitjana catalana (88,61%) i comarcal (90,07%).

La principal preocupació actual, i que ja ho era fa cinc anys, és que no tots els nois i noies graduen igual, sinó que el fracàs escolar afecta més als nois que cursen els seus estudis en els centres públics, on només van aprovar 4º d'ESO el 61,7% dels nois matriculats, gairebé dos punts menys que en les dades recollides del curs 2014-2015.

Respecte a la continuïtat d'altres estudis, cal dir que a la Escola Oficial d'Idiomes de Mataró estudien 999 persones el curs 2019-2020. A més, al voltant de 2.304 persones s'han format, aquest últim curs en les 4 escoles d'adults de la ciutat, i 296 han fet les proves i cursos d'accés a formació de grau mitjà i superior, i d'accés a la universitat para majors de 25 anys.

Taula 7. Nombre d'alumnes matriculats en cursos de formació reglada preuniversitària (curs 2019-2020)

	Etapa	Nivell	Alumnes matriculats	Total per etapa
No obligatoria	Guarderia	P0	99	1.171
		P1	423	
		P2	649	
	Educación infantil	P3	1.238	3.918
		P4	1.311	
P5		1.369		
Obligatoria	Educación Primaria	1º	1.390	9.092
		2º	1.461	
		3º	1.535	
		4º	1.509	
		5º	1.540	
		6º	1.657	
	ESO	1º	1.556	6.007
		2º	1.513	
		3º	1.530	
		4º	1.408	
No obligatoria	Bachillerato	1º	992	1.810
		2º	818	
No obligatoria	FP	Medio	1.489	2.703
		Superior	1.214	
Total			24.701	

Font: Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya.

2.3.4. Absentisme escolar

En relació a l'absentisme, en les etapes d'educació obligatòria existeix el Programa de prevenció de l'absentisme escolar a Mataró, on una comissió de treball formada per diferents agents (educació, serveis socials, policia local,...) treballa els casos més greus d'absentisme. Durant el curs 2019-2020, la Comissió d'Absentisme Escolar de Mataró ha treballat 217 casos.

2.3.5. Nens i adolescents amb necessitats específiques de suport educatiu

El 17,99% de la població escolaritzada (uns 4.444 alumnes matriculats durant el curs 2019-2020) disposaven del reconeixement de necessitats específiques de suport educatiu, un volum similar al detectat en els últims cursos acadèmics. Les principals causes d'aquestes necessitats són d'índole socioeconòmica i estan vinculades a una situació social desfavorida i a la incorporació tardana a la etapa educativa, de manera similar al que succeeix al conjunt de la comarca del Maresme.

Així i tot, cal tenir en compte que Mataró compta amb dos centres d'Educació Especial, Les Aigües i l'Arboç, en les quals en el curs 2019-2020 estaven matriculats un total de 209 alumnes.

2.3.6. Dispositiu de reforç escolar

L'any 2016 l'Ajuntament de Mataró va elaborar un estudi sobre els dispositius de reforç escolar de la ciutat per a conèixer-los millor, recollir visions de professionals i professorat i valorar si els recursos municipals orientats a cobrir el reforç educatiu eren suficients en relació a les necessitats detectades.

A Mataró hi ha almenys 11 entitats que estan oferint serveis d'estudi assistit. Quatre de les entitats que

ofereixen reforç escolar tenen conveni o acord de col·laboració amb l'Ajuntament de Mataró, ja sigui amb la Direcció d'Ensenyament (Encant), ja sigui amb el Servei d'Igualtat i Ciutadania (Salesians Sant Jordi i Càritas) o ja sigui amb Serveis Socials (Càritas i Lotus Blau). Una de les entitats ofereix els seus serveis contractada per una AMPA (Enlleura't) i les SIS restants són entitats veïnals, culturals i/o religioses que actuen de manera independent sense cap coordinació amb els centres escolars o altres serveis municipals.

Es tracta de serveis pràcticament gratuïts, que es fan a les escoles, espais municipals o d'entitats, entre 1h30' i 3h a les setmana. Hi ha dues tipologies: d'una banda, els centrats en l'ajuda als deures i el treball d'hàbits escolars, i de l'altra els que tenen una visió més global de la educació, on es busca també un acompanyament emocional i hàbits globals, a més de un treball específic amb famílies (Centres oberts i Salesians Sant Jordi). En el projecte de la Xarxa d'Espais Joves es busca l'apadrinar a l'estudi, és a dir, facilitar un espai adaptat i un suport educatiu als i les joves per a fer deures i que adquireixin hàbits d'estudi (Ajuntament de Mataró, 2016). La relació entre els professionals o voluntaris dels dispositius i les famílies és molt irregular, en molts casos es coordinen a través dels centres educatius, serveis socials o directament amb els joves.

El curs 2019-2020 han assistit a aquests recursos 686 nens i adolescents, a pesar que les dades són relatives, atès que gran part de les activitats de reforç educatiu van quedar suspeses amb l'inici de la declaració d'estat d'alarma per emergència sanitària derivada de la COVID-19. En cursos anteriors, més de 1.400 alumnes, entre educació primària i secundària van participar en alguna activitat de reforç educatiu.

En l'estudi realitzat pel Ajuntament, es va detectar que, en relació al perfil de l'alumnat d'aquests recursos, la majoria són nens nascuts a Catalunya, però fills de famílies immigrades procedents majoritàriament del Marroc, el Senegal i Gàmbia. Moltes de les famílies tenen problemes de comprensió del català i castellà, fet que dificulta la seva participació en les tasques escolars dels fills i filles i a vegades també la comunicació amb l'escola, tant a nivell quotidià com en relació a les expectatives respecte les responsabilitats de la família i el centre educatiu. Les famílies dels nens es troben en situacions econòmiques difícils i precàries. En molts casos, els nens no presenten dificultats d'aprenentatge específiques, sinó que requereixen un acompanyament per a millorar hàbits escolars i organització i competències matemàtica i lectoescriptura principalment. El perfil dels nens és més complex en aquells dispositius que reben població derivada de serveis socials. En el cas de l'alumnat de secundària destaca la baixa voluntat de participació, que veu el reforç com un càstig. Això causa un elevat absentisme i gran rotació de l'alumnat que assisteix. Les entitats no detecten diferències rellevants de participació quant al sexe de l'alumnat, a pesar que la presència de nois és més elevada, especialment als Espais Joves.

2.4. Salut

2.4.1. Problemàtiques i trastorns en el desenvolupament i salut mental infantil i adolescent

La ciutat de Mataró compta amb 7 àrees bàsiques d'atenció primària de salut, totes elles amb almenys un professional destinat a la atenció pediàtrica. Així i tot, la ciutat disposa de l'Hospital de Mataró, amb unitat pediàtrica d'atenció ambulatoria i d'urgències, així com d'un centre de salut mental i addiccions, dirigit

específicament a la infància i a la adolescència, amb unitat ambulatoria, una d'ingrés i un hospital de dia .

En relació a l'àmbit de la salut mental infantojuvenil, d'acord amb les últimes dades recollides pel Departament de Salut específiques del CSMIJ de Mataró (veure Taula 8), s'observa que els trastorns i problemàtiques més detectats estan vinculats a diagnòstics de Trastorn per dèficit d'atenció amb hiperactivitat, Trastorn Mental Greu i Trastorns de l'espectre autista (TEA). Les dades també mostren un volum elevat de casos detectats que fan tractament i seguiment en el centre i que, a més, reben suport i tractament en l'àmbit familiar.

Taula 8. Trastorns i problemàtiques de salut mental infantojuvenil (CSMIJ, 2018)

Detecció	Trastorn mental greu	TDAH	Trastorn Conducta alimentària	Trastorn de Conducta	TEA	Trastorn adaptatiu	Ansietat
% Casos detectats en relació al total de pacients	22,70	28,80	2,30	3,10	21,40	6,30	3,70
% Casos detectats en tractament familiar	58,00	51,10	35,00	32,00	58,00	33,80	36,00
% Casos detectats en seguiment	81,50	63,70	47,20	61,80	82,10	57,50	61,70

Font: Consorci Sanitari del Maresme, 2018

2.4.2. Nens i adolescents reconeguts/as legalment com a discapacitades..

L'any 2019, es comptabilitzen a Mataró un total de 8.637 persones legalment reconegudes com a discapacitades. D'aquests, 66 són nens entre els 0 i els 4 anys, 488 són nens entre 5 i 15 anys, i 186 són adolescents i joves d'entre 16 i 19 anys.

Els últims 15 anys el nombre de nens i adolescents menors de 16 anys legalment reconeguts com persones amb discapacitat ha augmentat gradualment, arribant al màxim històric els 554 de l'any 2019.

Taula 9. Evolució del nombre de persones legalment reconegudes com a discapacitades (2000-2019)

Año	0-4 años	5-15 años
2000	26	163
2001	25	157
2002	14	159
2003	13	149
2004	19	153
2005	25	160
2006	37	163
2007	31	162
2008	30	178
2009	35	192
2010	32	184
2011	35	202
2012	29	217
2013	28	242
2014	37	291
2015	37	351
2016	37	365
2017	29	366
2018	55	438
2019	66	488

Font: Idescat

2.4.3. Consum de drogues per part de nens i adolescents

L'ajuntament de Mataró disposa del seu propi Observatori Municipal sobre Consum de Drogues que, entre altres, recull les dades relacionades amb el consum de drogues per part de la infància i adolescència de la ciutat. En el seu informe de 2019, exposa la informació recollida durant l'any 2018 i de la enquesta sobre l'ús de drogues al ensenyament secundari (ESTUDES). En aquest, es destaca que:

- el 69,9% dels estudiants enquestats havien consumit begudes alcohòliques
- el 35,6% havia fumats tabac
- el 28,3% havia pres cànnabis
- el 12,8% havia pres hipnosedants

Si es comparen aquestes dades amb els de la anterior enquesta realitzada (al 2014), s'observa una reducció relativa del consum de alcohol, tabac i cànnabis, però un lleuger augment del consum de hipnosedants

Quant al consum d'alcohol, d'acord amb l'enquesta, aquest es concentra en els caps de setmana i en espais oberts (carrers, places, parcs, platges, etc.), on la prevalença detectada era del 58,9% (56,7% en nois i 61,1% en noies), mentre que la prevalença del consum d'alcohol en els dies laborables baixava al 27,4% (un 29,3% en els nois i un 25,5% en les noies).

D'altra banda, destaca que la mitjana d'edat d'inici de les borratxeres és de 14,6 anys, sense haver-hi diferències per gèneres. En aquest sentit, el 39,4% dels estudiants enquestats manifestava que s'havien emborratxat en l'últim any, i el 21,1% en els últims 30 dies, trobant-se una prevalença superior en les noies que en els nois (19,5% nois, 22,8% en les noies).

Des del Servei de Salut Pública de l'Ajuntament de Mataró es posen en marxa, de manera anual, una sèrie de programes de prevenció i detecció dirigits a alumnes/as de centres educatius de secundària, amb l'objectiu de sensibilitzar sobre l'ús i consum de drogues i, d'altra banda, detectar possibles casos i orientar al seu tractament. En els últims dos cursos acadèmics, un total de 2.647 alumnes d'ESO van participar en les campanyes preventives dutes a terme en 16 centres educatius de secundària. L'any 2018, a través d'aquestes campanyes, es van detectar un total de 82 casos amb problemes relacionats amb el consum de drogues (64 nois i 18 noies), amb edats compreses entre els 13 i 17 anys. La substància principal que va motivar la detecció va ser el cànnabis en el 100% dels casos, a pesar que l'alcohol era present també en el 100% dels casos. De tots els casos detectats en els últims dos anys, el 82,9% es van acollir en programes de seguiment en el Centre d'Atenció a Drogodependències..

Així i tot, es duen a terme actuacions de prevenció amb pares d'alumnes. Durant 2018, es van realitzar un total de 4 sessions amb una participació de 73 famílies.

2.5. Economia i treball

2.5.1. Contractació i desocupació

L'anàlisi de la activitat econòmica del municipi és determinant per a conèixer el tipus d'activitats que es desenvolupen i el perfil de la seva ocupació.

A la fi de 2019, la taxa d'atur registrada a la ciutat de Mataró era del 13,74%, amb importants variacions segons edat i gènere (veure Taula 10). Destaca el fet que l'única franja d'edat on l'atur és maigr en homes que en dones és la que va dels 16 als 24 anys. A partir de aquesta, l'atur registrat és més elevat en dones que en homes, sent especialment destacable la franja dels 55 als 64 anys, on més d'un terç de la població femenina de la ciutat es troba en situació d'atur..

Taula 10. Taxa d'atur registrat, estimada per gènere i edat

Edad	Hombres	Mujeres	Total
Entre 16 y 24 años	13,13%	10,25%	11,77%
Entre 25 y 34 años	9,18%	13,06%	10,99%
Entre 35 y 44 años	8,23%	12,69%	10,32%
Entre 45 y 54 años	10,64%	14,75%	12,53%
Entre 55 y 64 años	19,42%	31,32%	25,08%
Total	11,33%	16,47%	13,74%

Font: Hermes. Mercat de treball (2019)

D'altra banda, cal tenir en compte l'atur registrat a la ciutat per sectors econòmics, amb un elevat atur en el sector Serveis (un 62,0% de l'atur total registrat), seguit del sector Indústria (17,53%), Construcció (9,87%) i Agricultura (1,79%). També es comptabilitza un 8,78% de persones parades que no han tingut cap ocupació anterior.

Quant al volum de contractació laboral, al segon trimestre del 2019 es van comptabilitzar un total de 8.701 contractes a la ciutat, un 11,93% menys que en el mateix període de l'any anterior, marcant una tendència a la baixa durant el 2019 respecte a dades de l'any anterior. Si s'observa aquesta dada per sectors econòmics, s'observa que la majoria (72,0%) estan vinculats al sector de Serveis, seguits de la Indústria (21,82%), la Construcció (5,52%) i l'Agricultura (0,65%).

De la totalitat de contractes, el 27,16% va ser per a adolescents i joves entre els 16 i els 24 anys, la majoria vinculats al sector de Serveis (93,67%) i amb una elevada temporalitat (el 76,4% van ser contractes temporals de menys de 6 mesos).

2.5.2. Foment de la ocupació juvenil

L'Ajuntament de Mataró disposa del Servei d'Ocupació de Mataró (SOM), que té com a objectiu l'orientació, capacitat i acompanyament a la inserció laboral de persones que es troben sense treball o que volen canviar-la, i té una Secció específica per la ocupació jove (SOM Jove), per a persones entre 16 i 26 anys.

En dades publicades pel mateix Servei, durant l'últim any van ser ateses 6.513 persones, un 22,37% de les quals tenien entre 16 i 26 anys.

Dels programes que aquest Servei impulsa cada any que estan dirigits a adolescents i joves, es troben els següents:

- SOCIAL NEET. És un projecte europeu d'impuls de la Economia Social i Solidària (ESS), dirigit a joves que es troben en l'atur, entitats i empreses. La participació en el projecte permet que tan els uns com els altres rebin formació i acompanyament per a conèixer les oportunitats d'emprendre projectes empresarials amb impacte social.
- Singulares: L'objectiu del programa és la inserció laboral o el retorn al sistema educatiu de les persones joves de 16 a 29 anys, en situació d'atur i inscrits a Garantia Juvenil, proporcionant orientació, acompanyament i la formació necessària per a la seva inserció laboral.
- Jo També (Jo També): Programa per a joves de 16 a 25 anys en situació d'atur, empadronats en els barris de Cerdanyola / Rocafonda-El Palau. El Servei d'Ocupació de Mataró, dins del marc del programa Treball als barris, ofereix el dispositiu "Jo També" que té com a objectiu millorar les possibilitats d'inserció laboral o el retorn al sistema educatiu dels joves de 16 a 25 anys provinents d'alguns barris de Mataró, durant 12 mesos.
- Projecte Singular: Programa d'adaptació curricular que té la finalitat de millorar el tractament de la diversitat en els centres de secundària de la ciutat. Participen joves de 3r i 4t de la ESO que tenen dificultats per a tirar endavant els seus estudis, i els hi ofereix l'oportunitat de fer estades en empreses per a conèixer la realitat del món laboral. Aquestes estades s'organitzen tenint en compte els interessos dels joves, perquè els sigui útil per la seva orientació professional.

2.6. Infància i adolescència en risc

S'entén per nens i adolescents en situació d'especial vulnerabilitat aquells que es troben en situació o risc de desprotecció, desemparament o exclusió social, així com aquells col·lectius específics que es troben en situació de desigualtat respecte a la població general o que sofreixen qualsevol tipus de discriminació.

Les dades aportades pel equip de Serveis Socials de Mataró referents en 2016 permeten obtenir una aproximació a la situació dels nens en situació de risc del municipi.

L'any 2019, els Serveis Socials van atendre 3.679 persones d'entre 0 i 17 anys, que representen un 14,84% de la població infantil i juvenil de Mataró, i un 16,54% de la població atesa pels Serveis Socials el mateix any.

Un altre de les dades clau en relació a la protecció dels nens i adolescents en risc social, és l'evolució dels menors en situació de risc de desemparament (encara estan en l'entorn familiar però amb un seguiment molt estret a nivell municipal) i dels nens en situació de desemparament, en la qual la seva tutela forma part de la Generalitat de Catalunya. Des del any 2016 s'ha donat un increment important del nombre de nens en aquesta situació, que han passat de 1.177 al 2016 a 1.247 al 2019 (un increment del 5,95%), i un 42,51% més que en 2010. La situació de vulnerabilitat de les famílies agreujada per la crisi econòmica és una de les principals explicacions d'aquest increment.

D'altra banda, una de les prestacions econòmiques més importants per a famílies en situació de vulnerabilitat social és la Renda Garantida de Ciutadania (RGC), que a partir del any 2017 substitueix la coneguda Renda Mínima d'Inserció (RMI o PIRMI), que perceben aquelles persones o unitats familiars que no tenen oportunitat de tenir altres fonts d'ingressos o es considera que aquestes són insuficients. L'any 2019, un total de 995 unitats familiars de la ciutat disposaven de la RGC, un número lleugerament superior a les 928 famílies que percebien la RMI al 2016.

Un altre element clau que orienta sobre la situació de vulnerabilitat econòmica de la infància és el volum de

beques de menjador escolar atorgades. En el curs 2019-2020, s'atorgar beques a 2.226 famílies amb menors en etapes d'educació infantil i primària, un 22,57% més que fa 5 anys, en el curs 2015-2016.

Quant a les prestacions econòmiques d'urgència social que s'otorguen des dels Serveis Socials, durant l'any 2019 la majoria d'ajudes dirigides a menors d'edat van ser en concepte de cobertura d'activitats extraescolars, amb 73 menors beneficiaris. Els altres conceptes que van determinar la concessió d'aquesta tipologia de prestacions van ser el suport a la escolarització (amb 8 menors beneficiaris) i la cobertura de menjador escolar, en nens que no van participar en la convocatòria ordinària de beques (amb 16 menors beneficiaris).

Al marge d'aquestes, durant l'any 2019 es van concedir 389 prestacions econòmiques d'urgència social per altres conceptes (com, per exemple, la cobertura de la despesa de subministraments bàsics de la llar) a 303 unitats familiars, on hi havia 617 menors d'edat..

Així i tot, cal destacar que durant l'any 2019 es va proporcionar informe favorable de risc d'exclusió residencial (IRER), a 1.068 unitats familiars, on hi havia 887 menors beneficiaris. Aquest informe reconeix la situació de vulnerabilitat econòmica d'una unitat familiar i, entre altres particularitats, evitant tall de subministraments bàsics de la llar per manca de pagament i deute.

Finalment, arran del inici de la implementació de Pla Local d'Infància i Adolescència 2019-2022, des del Ajuntament s'ha impulsat la participació de nens i adolescents en situació de risc en activitats d'oci, culturals o esportives. Per exemple, incentivando a les entitats que ofereixen activitats d'estiu perquè reserven unes places gratuïtes per a nens en situació de vulnerabilitat.

2.7. Esports, Cultura i Oci

2.7.1. Equipaments i pràctica esportiva

Les dades sobre equipaments esportius i sobre pràctica de l'esport dona idea de la importància de la activitat física i esportiva per a la població del municipi, i de les possibilitats existents per a practicar aquesta activitat. Aquesta informació és rellevant en tant en quant està molt relacionada amb els hàbits de vida saludable de la població. Quant a els espais i equipaments esportius, la ciutat té globalment 459 espais i equipaments esportius, que significa el 13% dels de la comarca, arribant a superar el 20% (1 de cada 5 de la comarca) en relació a les pistes poliesportives i sales esportives.

L'any 2018, l'Ajuntament de Mataró va impulsar el Pla de millora de l'esport en edat escolar. Aquest document va ser resultat d'un diagnòstic que es va realitzar durant el curs 2016-2017, i que va consistir en la realització de 3.500 enquestes entre alumnes de primària i secundària respecte la seva pràctica esportiva. E n aquella enquesta es puso de manifest que el 77,1% dels alumnes de primària feien activitat física i que d'aquest, un 75% ho feien amb una regularitat d'entre 2 i 4 vegades per setmana. Quant al alumnat de secundària, el 69% va assegurar que feia activitat física i d'aquests, un 90%, ho feien de manera regular.

Entre les accions més destacades d'aquest Pla de millora de l'esport en edat escolar es pot esmentar:

- La creació del Club Esport Jove, amb una oferta destinada a persones joves, a preus concertats, de diferents esports com l'escalada, el rem, l'atletisme, el pàdel, i altres activitats relacionades amb la natació.
- La potenciació de la participació als Jocs Escolars.
- Elaboració de jornades gratuïtes on els nens es poden iniciar a esports com a handbol i bàsquet.

2.7.2. Formació en música i teatre per a nens i adolescents

Són molt diversos els recursos culturals de la ciutat dirigits a nens i adolescents que es recullen al Mapa de recursos d'aquesta diagnosi, però en aquest apartat es vol remarcar la funció de dos equipaments que tenen un impacte important en la formació cultural dels nens i adolescents de la ciutat. El curs 2018-2019 va haver-hi 801 alumnes a la Escola Municipal de Música i 978 persones inscrites a la aula de Teatre, dels quals 236 eren menors de 18 anys, tenint en compte que són dades recollides abans de la finalització del curs escolar.

Cal destacar també l'alta participació en les Mostres de teatre infantil i juvenil que impliquen al voltant de 410 persones.

En relació a la Escola Municipal de Música, no hi ha una diferenciació clara dels cursos per edats però a les activitats de sensibilització musical, cor i formació bàsica trobem el 80% del seu alumnat. Per tant, és una formació molt seguida per nens i adolescents. Així i tot, cal destacar la presència d'activitats dirigides a famílies amb nens d'entre 0 i 3 anys, anomenades *Música en Família*, i que agrupa al voltant de 120 famílies cada curs.

2.7.3. Participació de nens i adolescents en programes d'oci.

En el Mapa de recursos per a la infància i l'adolescència hi ha un apartat per al oci, on es reflecteixen els diferents programes, serveis i activitats que es fan a la ciutat. En aquest punt es vol remarcar el seguiment de dos programes que s'impulsen en el marc del Pla Educatiu d'Entorn de Mataró: El programa "Patis Oberts", que s'inicia el curs 2013-14 i el programa "Esport i Oci, iniciat el curs 2015-16. Aquests programes complementen l'actuació dels equipaments a la ciutat, reforçant l'actuació en alguns barris amb una major població entre 8 a 16 anys que, actualment i de manera majoritària, provén de famílies d'origen estranger.

Patis Oberts és una actuació educativa fora de l'horari escolar a les tardes de dilluns a divendres, en què s'organitzen i dinamitzen activitats relacionades amb l'oci i/o la pràctica esportiva des d'un enfocament integral i comunitari. L'objectiu final és afavorir espais de relació i trobada que fomentin la cohesió social i la convivència de nens i joves en un context d'intercanvi. En els últims cursos el programa s'ha estès en 3 barris de la ciutat a través de la dinamització de les pistes esportives d'escoles als barris de Rocafonda (escola Rocafonda), Cerdanyola (escola Tomàs Viñas) i Pla d'en Boet (escola Camí del Mig), amb un volum que supera els 800 participants cada curs.

El Programa Esport i Oci s'inicia el curs 2014-15. Té la mateixa filosofia, però es duu a terme els caps de setmana, només en dos barris: Rocafonda (escola Germanes Bertomeu) i Cerdanyola (escola Josep Manuel Peramàs). L'espai està conduït per especialistes en didàctica de l'esport, que programen tot el curs, fent

activitats de periodicitat setmanal i de durada diferent en funció de l'esport que es proposi, amb una participació d'unes 100 persones cada curs.

2.8. Mobilitat i espai públic

Tenir elements per a mesurar com les persones es desplacen per la ciutat pot ajudar a entendre també quines oportunitats de mobilitat i relacions tenen nens i adolescents.

El creixement de l'atur a Mataró arran de la crisi econòmica, es va veure reflectit en una baixada de la mobilitat de les persones. L'augment de l'atur va limitar els desplaçaments dels mataronins per a anar a treballar, però també els desplaçaments per motius d'oci, ja que les famílies havien de estalviar per a dedicar els seus recursos a cobrir necessitats bàsiques. Les últimes dades disponibles relacioneuos amb la mobilitat, mostren en canvi valors a l'alça, com és el cas del nombre de turismes i de vehicles censats a Mataró. També creix el nombre de viatgers de l'autobús urbà i de l'interurbà (Ajuntament de Mataró, 2017).

Quant al ús del transport públic, més de 5,4 milions de passatgers van viatjar amb l'autobús urbà entre octubre de 2018 i setembre de 2019. Es tracta del nombre més alt de viatgers que s'ha registrat en la sèrie històrica disponible, que es remunta al any 1988. Aquesta xifra representa un augment del +4,4% respecte el mateix període de l'any anterior. La sèrie corresponent a la variació interanual presenta un perfil a la baixa des de principis de 2018 fins a febrer de 2019; el mes de març de 2019, amb l'entrada en funcionament de les targetes T-10 i T-Rosa, la variació interanual repunta fins al +5,1%, estabilitzant-se en els mesos següents amb valors per sobre del +4%.

Igual que passa amb l'autobús urbà, el nombre de passatgers amb l'autobús interurbà creix. Prop de 3,5 milions de passatgers van utilitzar alguna de les línies d'autobús que passen per Mataró, durant els mesos que van d'octubre de 2018 a setembre de 2019. És del nombre més alt de viatgers que s'ha registrat en la sèrie històrica disponible, que es remunta l'any 2005. En la comparació interanual, el nombre de passatgers de l'autobús interurbà creix un +4,6%, i sembla que el ritme de creixement durant el qual s'emporta de 2019 s'ha estabilitzat al voltant de aquesta xifra. Prop del 60% dels desplaçaments amb autobús interurbà és per a anar o tornar a Barcelona..

L'índex de motorització de Mataró, amb 414 turismes/1.000 hab. El 2014, se situa en línia de les ciutats grans metropolitanas, per sota dels 440 turismes/1.000 habitants de la mitjana de Catalunya, però per sobre de Barcelona, Badalona, l'Hospitalet de Llobregat o Sta. Coloma de Gramenet. Per tipologia de vehicles, respecte en 2018, la ciutat mostra un lleuger augment de matriculacions de turismes (un 0,56% més que l'any anterior), i un augment del 4,04% de les matriculacions de motocicletes..

Quant a els vehicles elèctrics, Mataró compta amb 13 punts de recàrrega gratuïta per a vehicles elèctrics (motos i cotxes), tant en la via pública com e diferents aparcaments públics, perquè faci ús la ciutadania i les empreses que ho necessitin. La creació d'aquesta xarxa de punts de recàrrega s'emmarca en el Pacte per la

Mobilitat, concretament forma part del Pla d'implementació urbana del vehicle elèctric (PIUVE). L'objectiu és reduir les emissions contaminants associades a la utilització de vehicles de gasolina i dièsel perquè Mataró esdevingui una ciutat cada vegada més sostenible i amable.

D'altra banda, Mataró té ara uns 8.164 metres d'espais senyalitzats i aptes per a la circulació amb bicicleta, classificats de la següent manera:

- carril bici protegit (via per a ciclistes segregada físicament de la resta de la calçada): 1.823 m
- voreres bici (via ciclista senyalitzada sobre la vorera): 5.854 m
- carril bici (via ciclista adossada a la calçada): 487 m

El nou projecte de mobilitat de la ciutat, amb finalització prevista durant l'any 2020, preveu sumar 8.600 metres més per a configurar un únic traçat circular de més de 16 km que transcorri de manera perimetral pels límits del Centre-Eixample, i comunicada amb les vies considerades com a xarxa primària viària, facilitant els desplaçaments fins als polígons d'activitat econòmica, el TecnoCampus, l'estació de Renfe i altres, dels llocs i equipaments que generen més mobilitat a la ciutat.

Finalment, directament vinculat amb la infància i adolescència de la ciutat, Mataró compta amb els "Camins escolars". Els Camins escolars s'inspiren en la Carta Europea dels Drets del Vianant, establerta pel Parlament Europeu en 1988, i en el moviment Car Free Cities, promogut per la Comissió Europea en 1994 que busca recuperar l'harmonia entre les persones i la ciutat sense dependre de l'automòbil..

Els Camins escolars són itineràries assegurades mitjançant la senyalització de les principals rutes d'accés als centres escolars perquè els nens puguin anar només a la escola, fomentant així una activitat física diària que ajuda a disminuir l'obesitat infantil i potència la seva autonomia personal. Es tracta d'una iniciativa que pretén promoure i facilitar que els nens vagin a escola en forma de mobilitat activa (a peu, patinet i bicicleta) i de manera autònoma, sense l'acompanyament d'adults. Al mateix temps, el projecte de Camí escolar també busca contribuir a recuperar l'espai públic com a lloc de relació, de joc, d'aprenentatge, d'experiència i de convivència..

Actualment, en col·laboració amb les direccions de les escoles i AMPA's i AFA, estem duent a terme l'estudi dels Camins escolars a l'entorn de l'Escola Germanes Bertomeu i l'Escola Guarderia Rocafonda i a l'entorn de les escoles Montserrat Solà, Anxaneta i Joan Coromines. Amb anterioritat s'han fet estudis de camins escolars a la Escola GEM (2012) i a la Escola Piula Santa Anna (2017).

En relació en els espais públics, d'acord amb la Diputació de Barcelona, Mataró disposa de 8,01m² de zones verdes per espais lliures per habitant. Així i tot, destacant els espais públics especialment utilitzats per nens, adolescents i famílies, es troben 22 parcs i places que des del Ajuntament de Mataró s'identifiquen com a zones verdes en el seu web (veure Figura 7).

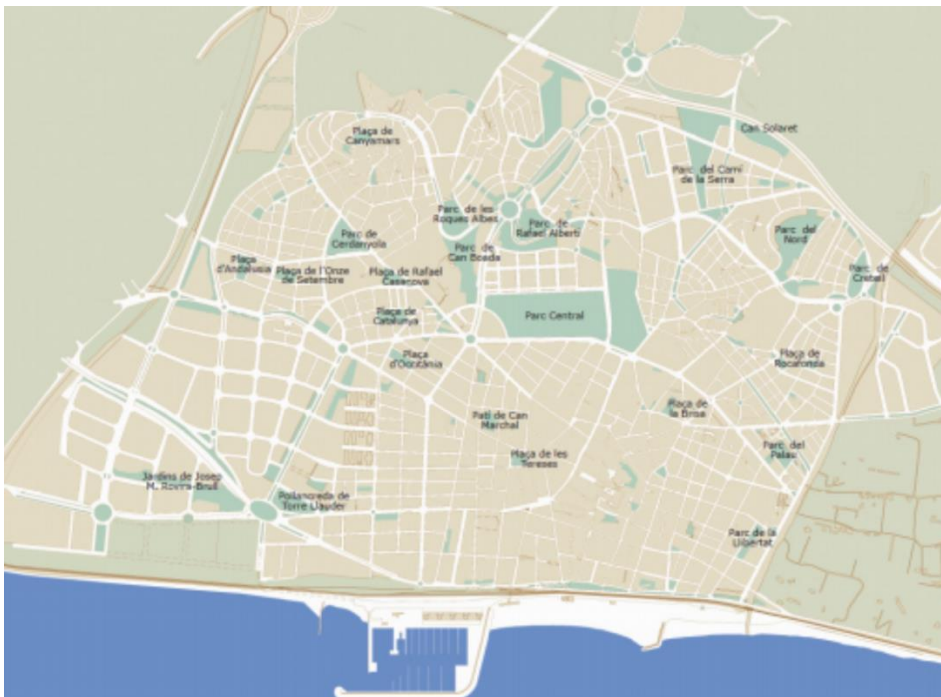

Figura 7. Mapa de parcs i places de la ciutat.

Font: Ajuntament de Mataró.

2.9. Habitatge

Segons l'Observatori Municipal del Habitatge de 2017 (últimes dades disponibles), Mataró compta amb un parc d'habitatges bastant nou, ja que gairebé un 30% dels immobles de la ciutat es van construir entre els anys 2000 i 2009 (27,7%) i només el 5,6% són anteriors als anys seixanta.

En relació a la mesura, Segons el cadastre, la superfície mitjana dels habitatges a Mataró és bastant elevada, amb 97m² en el cas de pisos, i 265 m² a les cases, encara que hi ha diferències entre barris.

S'estima, també, que a la ciutat hi ha al voltant de 4.000 habitatges buits, distribuïts en diferents zones, tal com mostra el mapa següent. Els percentatges més elevats corresponen a àmbits del centre i de la zona nord-oest de la ciutat.

En relació al preu de els habitatges, s'observa una tendència a l'alça dels preus de lloguer, amb un cost mitjà de 652,68 € mensuals (un 29,68% més cars que al 2015). Per als habitatges de compra, la variació ha estat molt menor respecte l'any anterior, però amb tendència alcista (un 11,40% més cars que 2018).

2.10. Informació i Participació

Tal com ja s'ha comentat, Mataró compta des del curs 2014-15 amb el Consell de Nens, que és l'òrgan de participació representativa dels nens de la ciutat. La participació infantil i dels adolescents també es reflecteix en l'ampli i potent teixit associatiu de la ciutat. En el Portal d'Entitats de Mataró es comptabilitzen fins a 98 entitats educatives, 121 entitats esportives, 138 de culturals i 142 de socials, en el Mapa de recursos d'aquesta Diagnosi es recull una selecció de les quals estan treballant més activament.

D'altra banda , en el marc del Pla Educatiu d'Entorn, ja comentat també, hi ha nombrosos projectes socioeducatius que busquen la participació de nens i adolescents, possiblement un dels més importants són els Projectes d'Aprenentatge-Servei, que impliquen els centres educatius amb la comunitat, les entitats del barri o la ciutat.

D'altra banda , el Servei d'Igualtat i Ciutadania de l'Ajuntament de Mataró impulsa la Xarxa d'Espais Joves. Aquests espais ofereixen un servei socioeducatiu gratuït, nombrosos serveis específics i una programació trimestral d'activitats (tallers, xerrades, assemblees, tornejos, sortides, etc.) que es duen a terme a partir de la participació dels i les joves, i que fomenten la seva autonomia i vinculació comunitària. També funcionen com a serveis d'informació juvenil descentralitzats i proporcionen informació i recursos de qualsevol àmbit als i les adolescents i joves que el necessitin. Es tracta de 4 espais situats als barris de Rocafonda , Cerdanyola, Pla d'en Boet i la Llàntia, que el curs 2018-19 van utilitzar 552 adolescents i joves d'entre 12 i 25 anys. Com es veu a la figura següent, més del 85% són dels usuaris/se són menors de 20 anys, excepte en e l Espai Jove de Cerdanyola . De fet , en cada Espai Jove les edats dels participants varien lleugerament, sent Rocafonda i la Llàntia els espais on la població és més jove (veure Figura 8).

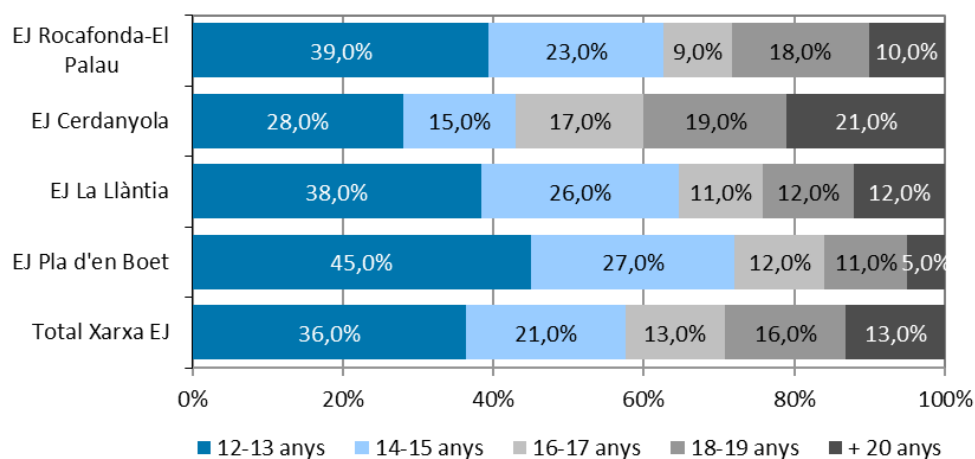

Figura 8. Característiques de les persones joves inscrites en la Xarxa d'Espais Joves, segons edat

Font: Ajuntament de Mataró.

Novament, entre el 64% i el 90% els usuaris d'aquests espais són nois, fet que mostra el biaix de gènere que ja es detectava en els programes d'oci i de reforç escolar. Malgrat no disposar de dades actualment, és previsible que aquestes diferències de gènere també estiguin en la pràctica esportiva, especialment la federada, on majoritàriament són nois. I en sentit contrari entre l'oferta de formació cultural (dansa,...). Per orígens també hi ha diferències importants en funció del barri on se situï l'Espai Jove (veure Figura 9), tal com mostra la figura següent, especialment entre Cerdanyola i la Llàntia és on hi ha més diferències. Globalment, un 60% dels usuaris són nascuts a Espanya i el 40% d'altres països, principalment del Magreb.

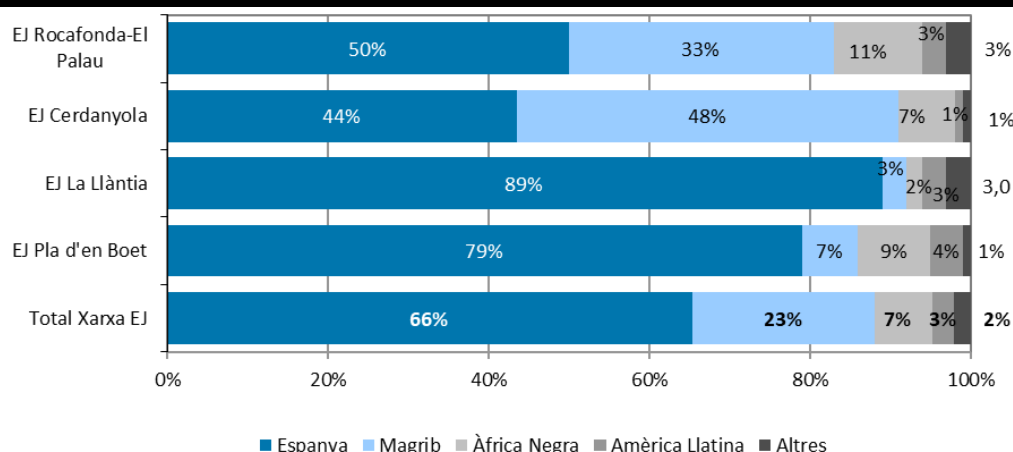

Figura 8. Característiques de les persones joves inscrites en la Xarxa d'Espais Joves, segons lloc de naixement.

Font: Ajuntament de Mataró.

Finalment, en relació a la Oficina Jove del Maresme, que és un espai dirigit a persones joves amb la finalitat que tinguin al seu abast la informació i els recursos necessaris per a iniciar el seu procés d'emancipació i autonomia, durant 2019 van assistir un total de 741 joves. Dels quals, només un 39,27% tenen menys de 21 anys. S'observa, també, un desequilibri entre nois i noies (38,19% i 61,81% respectivament). En relació a les principals consultes registrades, la Taula 11 mostra les dades referents a l'any 2019.

Taula 11. Principals consultes registrades a la Oficina Jove del Maresme

Tema	Número Consultas	% Consultes
Cohesión Social	10	1,22
Cultura	4	0,49
Educación y Formación	415	50,61
Garantía Juvenil	114	13,90
Vivienda	2	0,24
Ocio	11	1,34
Movilidad, solidaridad y relaciones internacionales	13	1,59
Participación	3	0,37
Salud y Deporte	1	0,12
Tecnologías de la Información y la Comunicación	2	0,24
Trabajo	75	9,15
Turismo	54	6,59
Servicios específicos (consultas derivadas servicios específicos)	116	14,15
Total:	820	100

Font: Ajuntament de Mataró.

3. Mapa de recursos per a la Infància i l'Adolescència.

En l'elaboració de tota diagnosi estratègica és clau identificar quin és el punt de partida de les polítiques i dels recursos de la ciutat en aquell àmbit. Aquest és justament l'objectiu d'aquest capítol, que pretén recollir de forma ordenada tot el treball que ja s'està fent des de la ciutat de Mataró per a millorar el benestar i les oportunitats de nens i d'adolescents..

El capítol es divideix en dos apartats, d'una banda es descriuen les grans polítiques del municipi que estructuraven les accions i els recursos per a la infància i l'adolescència a la ciutat, ens referim a: el Pla Integral per a la Infància i les Famílies (2006-2010), l'actual Pla d'Actuació Municipal, i altres planificacions i processos participatius sectorials (Joventut, Educació...), així com en el Pla estratègic de la ciutat: Mataró 2022.

D'altra banda, es fa una anàlisi de la compilació de 350 recursos de diferents àmbits i titularitat per a la infància i l'adolescència, que s'adjunta en el Annex 2 d'aquest document.

3.1. Polítiques locals que incideixen en la infància i l'adolescència.

Aquest apartat es divideix en quatre subapartats, on es tracten diferents polítiques locals que incideixen clarament en l'acció del municipi cap a la infància i l'adolescència. Cal dir que bé segur hi ha altres planificacions que tenen impacte, però no es recullen perquè no s'ha valorat que sigui tan directament.

3.1.1. Plan Local d'Infància i Adolescència

Aprovat el mes de gener de 2019, i elaborat en el marc de la Mesa d'Infància i Adolescència de Mataró, el Pla Local d'Infància i Adolescència parteix de la diagnosi de la infància i adolescència realitzada en 2017 a la ciutat, i es configura sobre 4 grans eixos:

- Estils de vida, oportunitats educatives i transició escola-treball: amb 3 línies estratègiques, 7 objectius i 23 accions
- Prevenció, atenció i protecció a la infància i adolescència en risc social: amb 4 línies estratègiques, 7 objectius i 27 accions
- Participació de la infància, l'adolescència i la família a la ciutat: amb 2 línies estratègiques, 5 objectius i 10 accions
- Comunicació, coneixement i treball en xarxa: amb 3 línies estratègiques, 4 objectius i 9 accions

3.1.2. Plan d'Actuació Municipal 2016-2019

El Pla de Mandat de l'Ajuntament de Mataró per a la present legislatura es marca 7 prioritats segons les necessitats i els reptes que planteja la ciutat. Totes tenen incidència en la infància i l'adolescència però especialment les següents: “Primer les persones: igualtat d'oportunitats”, “Apostar per la educació, la cultura i l'esport” i “Convivència i gestió de l'espai públic”. De cadascuna d'aquestes prioritats, es deriven Acords de Govern en diversos àmbits d'actuació que s'executen anualment a través dels Plans d'Actuació Municipals.

En la primera de les prioritats hi ha un àmbit dedicat a la actuació preferent en la infància i l'adolescència, on es preveuen per al any 2017 accions com l'elaboració del primer diagnòstic de la situació de la infància i l'adolescència; la consolidació i ampliació de la xarxa de serveis dedicats a oferir suport socioeducatiu als nens

i adolescents en situació de risc social i les seves famílies (amb la creació d'un centre obert a la zona nord-est de la ciutat); i la garantia de la alimentació dels nens i adolescents en situació de vulnerabilitat. Hi ha altres actuacions en el camp de l'oci, de la promoció de la convivència, etc. que també incideixen en la infància i l'adolescència. En el moment de la elaboració del següent Pla Local d'Infància i Adolescència caldrà partir de quins són els acords de govern i les grans polítiques que ja estan planificades o en procés d'implementació a la ciutat.

3.1.3. Plan Estratègic Mataró 2022

Finalment, Mataró té una llarga trajectòria de processos de debat i planificació del futur de la ciutat, que s'inicia en els noranta. Actualment, seguint l'estrella de la Estratègia Europea 2020, Mataró ha iniciat un procés de reflexió estratègica amb l'objectiu d'aconseguir un desenvolupament inclusiu, sostenible i intel·ligent per a afrontar els principals reptes futurs de la ciutat els pròxims anys, el Pla Estratègic Mataró 2022. Durant la primera meitat del 2016 es va desenvolupar la diagnosi per a identificar fets i reptes. El punt de partida va ser la prospecció dels principals plans/estratègies del municipi existents, així com dels projectes en curs de preparació que compten amb una àmplia participació dels agents socioeconòmics de Mataró. En aquest procés un dels tres reptes detectats coincideix amb una de les qüestions clau que també reflecteix aquesta diagnosi: les desigualtats socials i territorials existents condueixen a la polarització i a la fragmentació del territori, aquest fet ens obliga a plantejar la igualtat d'oportunitats com a prioritat per a la cohesió social i territorial actual i futura.

3.2. Recursos per a la infància i l'adolescència.

En l'Annex 2 es troba la compilació de forma ordenada dels 350 recursos detectats que s'ofereixen des del municipi a nens i adolescents d'entre 0 i 18 anys. Referint-nos com a recursos a tots aquells equipaments, serveis, programes, prestacions i òrgans de participació destinats parcial o totalment als nens i als i les adolescents de la ciutat. També s'han recollit els recursos dirigits a les famílies, sempre que l'objectiu de fons sigui que l'actuació repercuteixi en el benestar de nens i d'adolescents..

L'objectiu final és tenir una visió global de com actua la ciutat vers la infància i l'adolescència. E simportant assenyalar, que quan es parla de recursos de la ciutat no sols ens referim a recursos municipals, perquè també s'han recollit els recursos impulsats, gestionats i prestats per entitats, privades i d'altres administracions públiques.

4. Mapa de visions sobre la infància i l'adolescència.

En aquest apartat es mostren les conclusions del Mapa de visions sobre la Infància i l'Adolescència. Es tracta d'una compilació d'opinions, valoracions i propostes que, malgrat ser parcials i subjectives, ens mostren el que opinen els diferents agents clau en relació a nens i a adolescents de la ciutat. Per a poder recollir les visions de tots aquests agents, es van realitzar tres sessions de tallers amb els professionals implicats participants de la Mesa d'Infància i Adolescència, tenint en compte el seu sector d'actuació: àmbit d'educació i oci, àmbit de la salut i el benestar social, i altres àmbits (ocupació, cultura, esports, etc.). Cal tenir en compte que els tallers es van dur a terme durant el temps d'emergència sanitària derivada de la COVID-19, i alguns dels aspectes comentats durant els tallers estan vinculats a aquesta nova situació.

➔ **En relació als estils de vida, oportunitats educatives i transició escola treball**

○ **Punts forts**

- S'està millorant l'accés a la activitat esportiva dels menors més vulnerables, afavorint la igualtat d'oportunitats .
- Bona valoració dels tècnics dels projectes d'Aprenentatge Servei i de les activitats que ofereix la ciutat en els centres educatius en diferents àmbits
- Es valora molt positivament la tasca dels tècnics d'integració social (TIS) a les escoles.
- Els barris amb una diversitat més àmplia d'alumnat també compten amb centres educatius d'alta i màxima complexitat, els quals estan dotats de més recursos i mesures de suport educatiu.
- Han augmentat les places d'USE en primària, així com un SIS en secundària, així com el suport educatiu a la audició i el llenguatge en diferents escoles.
- Hi ha una bona valoració entre els professionals quant a els dispositius actuals per a acompanyar els adolescents i joves en la transició entre l'escola i treball, a pesar que no són suficients per a cobrir tota la demanda
- Hi ha una bona valoració dels patis oberts i de les activitats que s'ofereixen en els espais d'oci .
- Es valora molt positivament l'accés a l'esport adaptat.

○ **Punts febles**

- Els professionals opinen que l'oferta cultural es troba allunyada de la població en situació de més vulnerabilitat.
- Arrel de la situació d'emergència sanitària derivada de la COVID-19, s'ha detectado una disminució important en la matrícula d'alumnes a les escoles maternals de la ciutat, fet que ha implicat el tancament d'algunes aules. Així i tot , hi ha hagut una major demanda de les beques per al pagament de les quotes del menjador escolar.
- Hi ha manca de places en escoles per a nens i adolescents amb necessitats educatives especials. A més, es detecta una manca d'acompanyament a les famílies immigrants, en el procés de matriculació..
- Des de les escoles s'observa la necessitat de recuperar alguns dels recursos perduts en els últims anys, com les Aules d'Acolliment, així com augmentar la presència i la coordinació en els centres educatius dels serveis d'atenció a la infància.
- S'observa una important preocupació pel fet que els adolescents que no s'adapten al sistema educatiu i l'abandonen queden exclosos fins als 16 anys, sense existir una oferta formativa alternativa.

➔ **En relació a la prevenció, atenció i protecció de la infància i adolescència en risc social**

○ **Punts forts**

- Algunes escoles han fet esforços per a fer acompanyament emocional i personal als alumnes durant el confinament derivat de la situació d'emergència sanitària.

- Hi ha hagut una evolució molt positiva en la cobertura del servei de salut mental d'adults, fet que impacta també en la infància i l'adolescència de la ciutat.
- S'ha millorat en la detecció de necessitats específiques de suport educatiu que poden necessitar els nens per part del CDIAP i de les escoles maternals.
- L'augment dels professionals de l'àmbit social en les Àrees bàsiques de salut.
- Es valora molt positivament que des del Ajuntament es faciliti el tractament psicoterapèutic i logopèdic a nens, adolescents i famílies a través de la Fundació Hospital.
- Es valora positivament l'existència, en el marc de la Mesa d'Infància, d'un grup de professionals interdisciplinaris amb l'objectiu d'abordar l'àmbit dels menors i joves emigrants sols.

- **Punts febles**

- Preocupa la “Bretxa digital” la qual s'ha ofès amb la situació de confinament, i el seu impacte en els diferents àmbits de la vida de nens i adolescents, especialment en l'àmbit educatiu.
- Es detecta un important increment de nens i adolescents que fan un mal ús o abús de les tecnologies de la comunicació.
- Es detecta una manca de recursos i acompanyament per a joves amb discapacitat intel·lectual lleu.
- Preocupa l'augment de casos de nens i adolescents amb problemes de conducta .
- S'ha detectat que hi ha molta més incidència de problemàtiques relacionades amb el llenguatge entre els nens que no entren en el sistema educatiu fins als 3 o 5 anys.
- Es proposa la necessitat de revisar i promoure l'atenció assistencial i socioeducativa per a les famílies amb nens en el seu entorn més pròxim, és a dir, el domicili.
- S'observa un avançament de conductes de risc, com poden ser pràctiques sexuals i consum de substàncies o situacions d'angoixa i altres alteracions emocionals fruit de l'ús de les xarxes socials.
- Algunes famílies mostren moltes dificultats per a la cobertura de tractaments odontològics i la salut bucodental.
- Augment de la pressió assistencial en el CSMIJ, no proporcional a l'augment de professionals en el servei.
- Preocupació per la atenció sanitària a menors emigrants no acompanyats.

➔ **En relació a la participació de la infància, l'adolescència i la família a la ciutat**

- **Punts forts**

- La major part dels serveis que atenen a la infància i l'adolescència de la ciutat tenen mecanismes de participació dels nens.
- Falten espais municipals on poder desenvolupar activitats amb nens en l'espai públic.
- Es valora molt positivament la xarxa de recursos del municipi destinada a nens i adolescents, amb àmplia oferta de patis oberts, espais joves i activitats extraescolars.
- Es valora molt favorablement l'ampliació de les places en els SIS, tant per l'ampliació de la franja d'edat, com en places disponibles.

- **Punts febles**

-
- Continua sense aconseguir-se la participació de les famílies en els diferents serveis, fet que s'ofèn amb les famílies en situació de risc d'exclusió, a pesar que s'han aconseguit alguns avançaments (com, per exemple , la creació de grups de whatsapp)..
 - Preocupen els possibles problemes de convivència en les places de la ciutat, i la manca de supervisió d'alguns nens en algunes places de la ciutat.
 - Poc coneixement de la ciutadania de la tarjeta T16 i es valora que farien mancada altres ajudes o bonificacions pel transport urbà per a les famílies més vulnerables
 - Poc aprofitament dels espais buits i abandonats de la ciutat, que podrien ser susceptibles de convertir-se en equipaments per al oci, la cultura, etc.

➔ **En relació a la comunicació, coneixement i treball en xarxa**

○ **Punts forts**

- Consolidació de la Mesa d'Infància i el Consell de Nens de Mataró.
- Bona valoració de la coordinació entre serveis, especialment amb Salut i Benestar Social.
- Des de 2017, s'ha potenciat el treball en salut comunitària

○ **Punts febles**

- És necessari millorar l'acompanyament específic i la coordinació entre salut i les escoles, per l'abordatge integral de problemàtiques específiques.

5. Fonts consultades

Per a l'elaboració del present estudi s'han recollit dades de les següents fonts principals:

- Institut Nacional d'Estadística (INE)
- Institut Català d'Estadística de Catalunya (IDESCAT)
- Estadístiques de la Generalitat de Catalunya, Departaments d'Educació, Afers Socials
- Estadístiques de Serveis Municipals